

ادامه تحصیل بهورزان ضرورت نظام سلامت

اهداف آموزشی

- ♦ امید است خوانندگان محترم پس از مطالعه:
- ♦ اهمیت توانمندسازی کارکنان را بیان کنند.
- ♦ مهمترین دلایل ارتقای تحصیل بهورزان را شرح دهند.

کبری پیرمحمدلو

کارشناس مسؤول آموزش بهورزی دانشگاه علوم پزشکی زنجان

مقدمه

امروزه اهمیت منابع انسانی بر کسی پوشیده نیست و سازمان‌ها برای ارتقا در محیط پیچیده و پرچالش به نیروی انسانی توانمند و خلاق نیازمندند. توانمندسازی و توسعه منابع انسانی یک رویکرد مدیریتی است و به عنوان یکی از ابزارهای سودمند ارتقای کیفی کارکنان و افزایش اثربخشی سازمانی تلقی می‌شود. به منظور کسب موفقیت در محیط در حال تغییر کسب و کار، سازمان‌ها به دانش، نظرات، انرژی و خلاقیت همه کارکنان اعم از کارکنان خط مقدم تا مدیران سطوح بالاتر نیازمندند.

منشور اخلاقی تیم سلامت در ارتباط با آموزش

۱. کنجکاوی، پیوسته آموختن و تجربه اندوختن بر مبنای مبتنی بر علم را توشه کار و زندگی حرفه‌ای‌مان قرار دهیم.
۲. هرگز از یادگیری مستمر، نوآوری و ابداع غافل نباشیم.
۳. دانشجوی مادام‌العمر باشیم.
۴. هر روز از خودمان بی‌رسیم، امروز چه یاد گرفتیم و چه مطالبی را به دیگران آموختیم و چه مشکلی را از مردم حل کردم؟

ضرورت ادامه تحصیل کارکنان

بررسی‌ها نشان می‌دهند، افرادی که دارای سطح تحصیلات بالاتری هستند؛ عموماً از چشم انداز شغلی بهتر، تحرک شغلی و فرصت‌های استخدامی گسترده‌تری برخوردارند و به همین دلیل بیشتر احساس شایستگی کرده می‌توانند وظایف خود را بهتر و مؤثرتر انجام دهند. این شناخت‌ها باعث افزایش احساس توانمندی در افراد می‌شود. آموزش و کسب دانش منجر به ایجاد تخصص در افراد شده و اگر تخصص با تجربه کاری همراه شود، مهارت ایجاد می‌کند. بهره‌مندی نیروهای کلیدی از مهارت و تخصص در زمینه‌های گوناگون، مهم‌ترین نیاز سازمان‌ها به حساب می‌آید. منابع انسانی توسعه یافته، روند انجام فعالیت‌ها را به طور دقیق بررسی و تلاش می‌کنند، دانش و مهارت خویش را به بهترین شکل در اختیار سازمان قرار دهند. مطالعات نشان می‌دهد یکی از راه‌های پاداش دادن و قدردانی از کارکنان، تدارک دوره‌های تحصیلی بالاتر یا دوره‌های آموزشی ضمن خدمت است.

ضرورت توانمندسازی

امروزه تغییرات مهمی در نظام سلامت اتفاق افتاده است که پیامدهای آن تغییر در نیازهای سلامت به لحاظ تغییر در رویکرد بیماری‌ها و گذار جمعیتی، تقاضای روزافزون گیرندگان خدمات، کاهش نرخ باروری و رشد جمعیت سالمندی، بروز بیماری‌های ناتوان‌کننده غیرواگیر، بیماری‌های باز پدید و نوپدید واگیردار، شیوه زندگی، تغذیه و شیوع رفتارهای مخرب سلامت است؛ لذا با وجود این بسترهای متغیر و پیچیده در نظام سلامت، وجود منابع توانمند برای ماندگاری و پویایی آن منوط به دانش و نگرش گسترده در ارائه‌دهندگان خدمات است.

بدیهی است ارایه خدمات بهداشتی درمانی حاصل تلاش و کوششی مشترک است که هریک از آنها مطابق با مهارت‌های خاص خود در چارچوب ساختار شبکه‌های بهداشت درمان همکاری می‌کنند تا به نیازهای سلامت جامعه پاسخ داده شود. در بین اعضای این تیم، بهورز از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است که با ارایه مراقبت‌های اولیه بهداشتی در سطح اول نقش مهمی در ارتقای سلامت جامعه داشته است و نظر به اصل کلی که ارتقای سلامت می‌تواند موجبات زندگی سالم و مولد با کمترین ناهنجاری‌ها را فراهم آورد، سرمایه‌گذاری در ارتقای توانمندی‌های آنان به دلایل زیر ضرورت دارد:

* افزایش و بهبود کیفیت و ایمنی و مراقبت‌های جامع و یکپارچه سلامت

* پاسخگویی و اطلاع رسانی شفاف

* اثر بخشی و کارآیی خدمات

* روز آمد شدن برنامه‌های بهداشتی

* ضرورت ارتقای شاخص‌های بهداشتی

* افزایش آگاهی و مسؤولیت پذیری و توانمندی جامعه در تأمین و ارتقای سلامت

* توسعه کمی و کیفی نظام آموزشی به شکل هدف‌مند و مبتنی بر نیازهای مردم

* سازگاری یافتن با چالش‌های جدید سلامت

* مراقبت‌های جامع و ادغام یافته نظام سلامت

بزرگترین سرمایه هر سازمانی نیروی انسانی است. بهورزان به عنوان یکی از سرمایه‌های ارزشمند وزارت بهداشت نقش ارزنده‌ای در ارتقای سلامت کشور ایفا کرده‌اند. مراسم بزرگداشت روز بهورز، هر سال در زمینه ارتقا و ادامه تحصیل بهورزان سخنان فراوانی بیان شده است، از جمله در سال ۱۳۹۳ وزیر محترم بهداشت

آقای دکتر هاشمی عنوان کردند: «بهورزان باید به مقطع کاردانی و مربیان بهورزی به مقطع کارشناسی ارشد ارتقا یابند و در این میان باید به گسترش مراکز آموزش بهورزی نیز توجه کرد و مشوق‌هایی را برای ارتقای بهورزان در سطح آموزش عالی سلامت در نظر گرفت و بهورزان را در راستای آموزش باید به خدمت گرفت نه این که فقط دانش و محفوظات آنها را ارتقا داد».

سال ۱۳۹۴ معاون وزیر بهداشت آقای دکتر سیاری فرمودند زمینه ادامه تحصیل بهورزان تا مقطع کارشناسی در ۷ دانشگاه سراسر کشور فراهم شده است.

در سال ۱۳۹۵ وزیر بهداشت آقای دکتر هاشمی با تأکید بر لزوم ارتقای رتبه‌بندی بهورزان بیان کردند، بهورزان باید بتوانند ارتقا یابند و به پزشک، دندانپزشک، داروساز و متخصص تبدیل شوند. قبل از انقلاب اسلامی شاهد بودیم که بسیاری از بهورزان، پزشکان و متخصصان بسیار موفقی در ایران و جهان شدند و باید بیشتر از ساخت فضای فیزیکی، برای نیروی انسانی ارزش قایل شویم.

نتیجه‌گیری

بدیهی است پیامد توانمندسازی بهورزان، ایجاد و افزایش بستر مناسب در توان عملیاتی آنها و درک و بهبود آنها در به کارگیری و توسعه مهارت‌های مورد نیاز، شناخت دقیق نیازهای سلامت، اثربخشی مداخله‌های لازم و... خواهد بود و این زمینه لازم را برای ارتقای کمیت و کیفیت مجموعه خدمات اثربخش و دارای اولویت همچون خدمات خودمراقبتی، سلامت عمومی، خدمات سلامت فردی به شکل ادغام یافته با کیفیتی مناسب و برحسب ساختار جمعیت تحت پوشش و گروه‌های مختلف سنی فراهم خواهد آورد.

پیشنهادها

- * حمایت از تحصیل بهورزان در مقاطع کاردانی و کارشناسی در رشته‌های مرتبط
- * اعمال مدارک تحصیلی مرتبط
- * فراهم آوردن زمینه ادامه تحصیل و اختصاص سهمیه برای پذیرش در دانشگاه علوم پزشکی هر استان

منابع

- مدیریت برنامه‌های تندرستی، مؤلف دکتر فرید ابوالحسنی
- فصلنامه توسعه آموزش، شماره ۱۵ دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی زنجان
- مراقبت اولیه سلامت اکنون بیش از هر زمان دیگر، ترجمه مرحوم دکتر شادپور
- منشور اخلاقی تیم سلامت، دکتر سیاری معاون بهداشت وزیر